

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך התמודדות עם פחדים חיצוניים

בכל יום השמש שוקעת והלילה מחליף את היום. למרות שלכאורה ישנה כאן נקודת שינוי מיום ללילה, מאור לחושך, ועל פי הגדרה כל שינוי מוליד פחד, ולפיכך היינו אמורים לחוות פחד כלשהו מחמת השינוי. אך במציאות אף אחד לא חש שום פחד מחמת השינוי. ישנן לכך מספר סיבות פשוטות: ישנה חזקה שהשמש תשוב ותזרח למחרת בבוקר ותאיר לעולם וליושבינו. ואם כן, העדר הפחד הוא תוצאת החזקה. ואכן מובא בחז"ל כי בפעם הראשונה שהשמש שקעה, אדם הראשון נחרד - שמה העולם הולך ונחרב מחמת חטאו. אך זאת היתה מחמת שהוא לא הכיר בחזקה אותה אנו מכירים, ובה אנו רגילים. ומזווית מקבילה, החלפת הזמנים מיום ללילה ומלילה ליום וחוזר חלילה, זהו שינוי קבוע. הקביעות שבשינוי נתפסת בנפש שכביכול אין כאן שינוי. ומחמת כן, אין פחד.

אך אנו נוסף סיבה עמוקה על פי הדברים שנתבארו. החמה נקראת שמש מלשון תשמיש. כלומר, מהות היחס של החמה אלינו שהיא משמשת אותנו מאירה לנו מחממת אותנו ועוד. אך אנו לא משתמשים בעצם החמה אלא רק בכוחות הנשפעים ממנה: מהאור שקורן וזורח ממנה, מהחום והאנרגיה שמגיעים עד אלינו. האדם לא יכול להשתמש בעצם החמה עצמה, כל היחס שלנו אליה הוא אל הכוחות שלה ולא אל העצם החומרי שבה. אמנם נכון, שכאשר השמש שוקעת ישנו שינוי מסוים ביחס להארה ולחום. אך מכיוון שאין לנו יחס אל החמה כאל חפץ שנמצא תחת ידינו, שיש לנו חיבור לממשות שבו, והוא הורחק מאיתנו על כורחנו. אלא מלכתחילה כל מה שאנחנו מוציאים מהחמה הוא רק את נקודת השימוש בכוחותיה ולא בה.

דע את שמחתך. שמחה בחיבור וצירוף. פרק ט'

על משכבי בלילות

לימדו אותנו רבותינו, יסוד ברור. מתי האדם מודע לתת מודע שלו? כל אדם יכול לדעת מתי התת מודע שלו, לפי חלומות הלילה. על זה אמר הכתוב (שיר השירים ג, א) על משכבי בלילות, ביקשתי את שאהבה נפשי. כשאני רוצה לדעת, מה באמת הכוחות הקהים של הנפש אוהבים, כאשר אני שוכב בלילה, לפעמים זה נובע עם הדמדומי שינה של האדם, שהוא לא כל כך מחד ישן, ומחד ער. וגם כשהוא ישן לגמרי, אז הכוחות הקהים של הנפש מתגלה, ואז מתגלה מה הוא רוצה. על משכבי בלילות, ביקשתי את שאהבה נפשי.

על משכבי בלילות - בשעה שהאדם שוכב ונמ את שנתו, הרי הדעת לא פועלת. אז מתגלה התת מודע של האדם.

כאשר האדם נמצא בחלום לילה, הוא יכול להכיר את הרצונות הפנימיים, שהוא עצמו מתכחש אליהם, בהיותו ער.

כח השכרות

במקביל לכך, להכיר את מעמקי הנפש זה נקרא שכרות. מה קורה אצל רוב בני אדם, כאשר משתכרים? רואים בדיוק מי הם. על זה נאמר נכנס יין יצא סוד, שמתגלה עומק פנימיות הנפש של האדם, בשעה שהוא שותה יין.

היין בא לגלות את הכוח הקהה שבנפש. מה שנקרא תת מודע של שבנפש. בזמן שיש לאדם דעת, אזי הדעת חוסמת ממנו, להכיר את מה שיש לו בתוך כוחות הנפש.

השכרות מגלה את מעמקי הנפש. פעם ראיתם בן אדם שתולה מודעה ברחוב, על כל החסרונות שיש לו? השכרות בעצם מגלה מיהו האדם.

כשרבותינו אמרו שיש מצוה לאדם להשתכר, על מי הם אמרו את המצוה להשתכר? על אדם שבשעה שהוא משתכר, מתגלה היופי של הכוחות הפנימיים שלו. לו ראוי ולו נאה להשתכר.

אבל מי שבשעה שהוא משתכר, ואז רואים בכוחותיו את הפסולת של הנפש, וכי זו מצוה היום? יש הוא אמינא שתכליתו של יהודי, להשתכר ולהתגולל לשוכרה ברחובות, כאחד הריקים והפוחזים? ברור שלא. אז מהי עומק המצווה? כאשר האדם מגיע למקום של נפש מטוהרת, הוא מגיע למקור של נפש זכה, והזכות כל כך דקה ונעלמת, אזי הדקות הזו מקבלת ביטוי החוצה. למי מותר להשתכר? רק לאדם שבריא לו, שוודאי לו, שבשעה שהוא ישתכר, מה יתגלה? יופי טהרת הנשמה, שגלויה בתוכו.

שיכולים לספר, שהם עברו תקופות כול מיני קשות בחיים, והם התמודדו איתם בצורה כזו, שאם היית שואל אותו לפני כן, האם יש לך כאלו כוחות? מה הוא היה עונה? לא. זה לא קיים אצלי. אבל הצרה הכריחה אותו להיכנס למקום כל כך פנימי, שהביא אותו לאותו נקודת גילוי.

הפחד האמיתי כאשר הוא מגיע לאדם פנימי, מה הוא גורם לו? את כל הידיעות שהוא ידע קודם לכן, והחיים שחקו ודחקו, והוא לא התמודד איתם באמת. ברגע שהגיע הפחד הפנימי, מה הוא גורם לנפש? לחזור לאותו מקום פנימי, אמיתי. יש בן אדם שמתייאש, יש אדם שמרים ידיים. נתנה ראש ונשובה מצרימה, הוא מתייאש.

אבל יש בן אדם שבשעת צרה, מה הוא עושה? הוא מגלה את עומק הנפש, שהוא בעצמו לא היה מודע לכך. הוא בורח למקום הפנימי, שהוא תמיד לא התמודד איתו. ומה קורה כאשר הוא בורח לאותו מקום? פתאום הוא מגלה מעמקי נפש נוראיים, שלא ידע קודם לכן.

זה מה שהתגלה בפורים. להשמיד, להרוג, ולאבד את כול היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד. כל היהודים כולם. הגזירה הייתה מוחשית בפועל, אחשוורוש היה מלך שמלך בכיפה, הוא מלך על כל העולם כולו, היה בידו לקיים את הגזירה כביכול. והפחד היה מוחשי מוחלט. הפחד המוחשי הזה הביא את הנפש, למקום פנימי שגילה תעצמות נוראיים, שאף אחד קודם לכן לא הכיר בתוך עצמו.

מה קורה בשעה שחלה כזו גזירה? מרדכי ובני דורו, חזרו וקיבלו את התורה לאחר מכן עוד פעם. איפה הם חוזרים ומקבלים את התורה עוד פעם? הם ברחו למקום העמוק ביותר, בנפש של עצמם, מכוח אותה גזירה. ומה הם גילו שם? שם הם גילו עומק חדש בנפש, שמעולם לא ידעו. עומק חדש לגמרי.

איך כל שנה אנחנו יכולים לחזור לאותו עומק? זה הסוד של היין. הרי אין לנו כל שנה בפועל, את הגזירה של להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד. זה היה בזמן מרדכי ואסתר. אלא אנחנו עושים זכר. אך אנחנו לא חיים את מה שהיה בזמננו, כי אנחנו רחוקים הרבה מאותה גזירה. אולי היום קצת יותר קרובים. אבל אין כזו גזירה שלוחצת עלינו בפועל ממש. אף אחד לא רואה אותה.

פורים צריך להחזיר אותנו לאותו מקום פנימי, המהות הפנימית של היום, היא לגלות עומק פנימי בנפש, שהאדם לא מודע לו, לפני כן. אם אדם בפורים גילה עומק פנימי יותר בנפש שלו, לפני מה שהוא ידע קודם לכן, הוא קיבל את האור של היום. אם לא, עבר עוד יום בשנה. היום הזה בא לגלות לו מעמקים פנימיים, שהוא לא היה מודע להם קודם לכן. אחד מהכלים לגילוי הזה, זה נקרא שכרות.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

פורים לא בא לגלות את הכוח השלילי שבנפש. אלא לגלות את המעמקים הטהורים של נשמת ישראל. אם פורים היה בא לגלות את הכוחות השליליים שבנפש, היה מצווה על כל אדם להשתכר, ולשים לידו מצלמת וידאו, שיראה מה הוא אומר ואיך הוא מתנהג, ואחרי זה נא הכר את עצמך. אבל מכיוון שמצוות היום היא לא להכיר את הרובדים השליליים של הנפש, אלא להכיר את הרובד העמוק, הדק, הטהור של הנפש. לכן מצוות השכרות נמסרה למי שהוא טהור, נקי, קדוש. פורים מגלה את מעמקי הנפש.

להבדיל בין הקודש

עומק הפנימיות של הנפש, שמתגלה בשעה ששותה יין, לאדם שהוא לא מזוכך ולא טהור, מה זה מביא אותו? לעצבות. על זה אומרים חז"ל (ברכות סג, א) הרואה סוטה בקלקולה, יזיר עצמו מן היין. אתה רואה לאן שיכור הגיע. רוב בני אדם כשהם משתכרים באותו רגע הם שמחים, אך לאחר מכן זה מביא אותם לעצבות. חלק גדול מהשיכורים, בוכים תוך כדי היותם שיכורים. כי השכרות מביאה את האדם לגילוי הפנימי שלו. אם הגילוי הפנימי שלו הוא עצבות, אז מה קורה בשעה שהוא משתכר? בעומק מתגלה העצבות שבנפש.

אנחנו רואים רוב בני אדם שמשתכרים, זה מביא אותם למקום לא טוב. רוב הבני אדם בשעה שמשתכרים, זה גנאי להם. [ורוב זה מילה עדינה. כמעט לאף אחד, חוץ מיחידה סגולה].

צריך להבין, שכאשר רבותינו באו ואמרו לנו דין בפורים, להשתכר, זה שייך לכל אדם במדרגתו שלו, איך הוא פועל את הדברים. לא כל אדם בפועל יקח את היין וישתה לשוכרה. חס ושלום וחס וחלילה. רק אם נפשו מטוהרת ומגלה את הפנים, אז השכרות מועילה לו.

זה הרי ברור לכל אחד שקצת מבקש, שפורים זה לא משחק של תחפושת, ומשלוח מנות, ועוד כמה סממנים שאנשים מתנהגים בהם, שמתאים לילדים בגן ולא מעבר לכך. משלוח מנות יש לו עומק, קריאת המגילה יש בה עומק. סעודת היום יש בה עומק, שתיית היום יש בה עומק. כל מצוה של היום היא מגלה עומק. אדם יכול להיות בן שבעים, והוא מתנהג כמו בן שבע, עם אותם שטויות של הילדים, הוא ממשיך כשהוא מבוגר, אבל אם לא רק ידיו גדלו ורגליו גדלו, אלא גם לבבו תפח ומבקש אמת, אז הוא מבין שליום יש מהות.

גילוי הבא מכח הצרה

מה קורה בשעה שאדם נמצא בשעת צרה? אפשרות אחת, יש בן אדם שבשעה שנמצא בשעת צרה, מה הוא עושה? נכנס לדיכאון, לייאוש, כאשר אבדתי, אבדתי. לעומת זאת אדם פנימי, מה קורה בשעה שנמצא בשעת צרה? הוא מגלה כוחות נפש פנימיים, שהוא קודם לכן לא היה מודע להם. יש הרבה בני אדם

מחמת כן, אין לנו פחד בשקיעתה, ואין לנו כל קושי אחר בהסתלקותה.

זהו ההבדל בין דבר שמאיר לעולם שהוא עצם של אור לבין שאר הכלים שהם כלים של חושך. בכלים של חושך האדם תופס שהוא כביכול משתמש בכלי עצמו. לעומת זאת, בכלי של חמה שהוא מאיר לעולם, האדם מבין שהוא לא משתמש בעצם הכלי, אלא רק באור שיוצא ממנו, אך לא בעצם הדבר עצמו.

אדם שידרוך בדרך זו, הוא יעבוד עם עצמו לשנות את התפיסה שלו בגישה לכל דבר בו הוא משתמש, לאותה תפיסה של שימוש באור החמה ולא בעצם החמה, שהיחס והחיבור שלו יהיה לכוחות שהוא מפיק ומוציא מהכלי, והוא לא מתחבר לעצם הכלי. אזי, כל מערכת החיבורים שלו תקבל צורה מתוקנת. שינוי התפיסה צריך להיעשות בתהליך איטי ועקבי, בכל דבר שאדם פוגש הוא מתבונן ומפרק אותו לחלקיו: יש את עצם החומר, ויש את נקודות השימוש והתועלת שמפיקים מהכוחות שבו. והוא נותן את ליבו לכך שהחיבור יהיה לכוחות ולא לממשות.

לדוגמא: אדם משתמש במכשיר הקלטה, הוא מקליט בו שיעורי תורה בהם הוא משתתף. הגישה המתוקנת הינה כי היחס הוא רק לעצם התוצאה - החומר הלימודי מוקלט ושומר, אפשר לחזור ולשמע או להעבירו לאחרים שגם הם יוכלו להפיק ממנו תועלת. אך מי שעדיין לא תפס את נקודת התיקון, יש לו יחס מסויים של חיבור למכשיר עצמו. המכשיר הזה אהוב עליו, הוא יפה ונוצץ, ויש לו גוון מעניין, זוהי מתנת זיכרון שמזכירה לו את אותו יום הולדת שמח שעבר עליו.

דוגמא נוספת: כולנו ממלאים את בתי הכנסת בשמיני עצרת, שמחים בשמחת התורה, סובבים סביבה, אוחזים בה ורוקדים עמה. אולם צריך להתבונן על הנפשות פנימה ולהבין על מה שמחים ועם מה רוקדים?

יש אדם שאוחז בתורה, מחבק ומנשק אותה, והוא מרגיש רגשי קודש - הוא אוחז בתשמישי קדושה: 'תיק הספר', פרוכת, 'עצי חיים', יתר על כן, גויילי קודש עם אותיות וכתרי האותיות. כלומר, עיקר השמחה שלו נובעת מהחפצא דקדושה שבידו. לעומת זאת, אדם

שכל השנה עסקו בעמל וביגע בגרסה ובעיון בחכמת התורה: חשבונות, דיוקים, סברות, טעמים. הוא דבק ברצון ה' - ד' אמות של הלכה. הוא דבק בדבר ה' - דברי אגדה, ושננתם, ודברת בם. אצלו, השמחה והריקוד נובעים בעיקר מהחיבור לעומקה של תורה, לאור ולמאור שבה.

'בעולם שלי' יש ביטחון - 'בעולם שאינו שלי' אין ביטחון

הארכנו לבאר כי השאון העולמי מחולל ריבוי סיבות המולידות פחדים חיצוניים בנפשות בני אדם. אנו חותרים למצוא פתרון, מנסים להבין היכן מונחת נקודת המרגוע של הנפש, מהו התחום והמקום בו הנפש מוצאת מנוחה שלוה וביטחון. על כן, הצענו לשנות תפיסת חיים, להתעלות מתפיסת החיצונית של חיבור לעולם החיצוני הממשי החומרי, ולהיכנס לעולמה של הנפש לעולם הכוחות. כעת נבאר את נחיצותה של שינוי התפיסה מנקודת זווית נוספת.

ראשית נגדיר הגדרה בלשון פנימית - מהו מקומו של העדר הביטחון שמוליד פחד מקולקל, ומנגד - מהו מקומו של הביטחון האמיתי, שהפחד שיכול להצטרף אליו הוא רק פחד מתוקן. ובהמשך נאריך לבאר הגדרה זו הדק היטב בס"ד.

אדם שנמצא בעולם שלו - שם יש לו בו ביטחון אמת. לביטחון זה מצטרף פחד מתוקן בבחינת אשרי אדם מפחד תמיד כפי שבארנו כמה פעמים, שזה פחד מתוקן מדברי תורה. לעומת זאת, אדם שנמצא בעולם שאינו שלו - הוא מנסה לבנות ביטחון על גבי מה שיש שם, אך זהו ביטחון נכזב, והוא מוצא את ההפך - פחד מקולקל בבחינת - 'פחדו בציון חטאים'. מחמת שבמעמקי נפשו היא יודעת שאין זה העולם שלו, לכן הוא כל הזמן פוחד שמה יקחו ממנו את מה שלפי תפיסתו המוטעית והחיצונית הוא מדמה לעצמו ששייך לו.

נבאר, נפש האדם חיה נעה בתוך תפיסת עולם. מי שתופס נכון את מקומו, הוא חי בתוך עולמו הפנימי, אזי הוא חי בתוך מציאות אמיתית קיימת קבועה השייכת לו.

אי אפשר לקחת לאדם את עולמו הפנימי כי זה הוא, ממילא יש לו בטחון אמת ואין לו פחדים מגורמים חיצוניים. אמנם קיימת סכנה שמה הוא עצמו ינטל מעולמו, יפנה ויצא החוצה ויתנק מעולמו הפנימי שיסתר ויעלם ממנו. אך הפחד מסכנה זו, הוא הפחד המתוקן - 'אשרי אדם מפחד תמיד'. אולם מי שאינו תופס נכון את מקומו, הוא אינו מודע לא לעצמו ולא לעולמו הפנימי. כל חייו הם חיי חיצוניות גופנית, הוא חי בעולם העשייה, בעולם שאול, בעולם זמני, בעולם שאינו שלו. כל החיבורים שם הם חיבורים לדברים שאינם באמת שייכים לו. ממילא הוא נתון לפחדים מגורמים חיצוניים, שינתקו אותו מכל הקניינים השייכים לעולם שאינו שלו. זהו הפחד המקולקל - 'פחדו בציון חטאים'.

משל למה הדבר דומה - אדם יוצא לרחובה של עיר, ובזווית עינו הוא קולט חבר גנבים פורצים לרכב שאינו שלו. אך הוא לתומו חש חיל ורעדה, כי הוא סבור שהרכב עימו הם מתעסקים הוא הרכב הפרטי שלו, שנרכש על ידו בעשרות אלפי שקלים, אך הוא לא טרח לבטחו בביטוח מקיף.

תוך שניות בודדות, עוד לפני שמידענו מספיק לעכל את המתרחש, הרכב נפרץ מונע והגנבים מסתלקים עם שללם בידם. בעוד נפשו סוערת עליו, מרוב חששות למשמעויות הפגיעה הכלכלית החמורה אותה הוא ספג זה עתה. באים ומרגיעים אותו, זה לא היה הרכב שלך, זה היה רכב הדומה לשלך.

המשל כמובן גס, אבל בדקות פנימה, במעמקי נפש האדם - אם אדם נמצא בעולם שלו, אזי הוא מפחד שיקחו את העולם שלו. אך כאשר הוא נמצא בעולם שאינו שלו, הוא מפחד שלוקחים את העולם שאינו שלו רק שלפי דעתו הוא חושב שהוא שלו.

ואם כן נבין ברור - דבר שבאמת שייך לי, לעצמיות שלי, אף פעם לא יקחו אותו ממני!

ומנגד, אם יש דבר שאני מפחד שיקחו אותו ממני - זאת אומרת, שבעומק הוא לא באמת שייך לי.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

ובביאורו כתב רש"ר הירש (ויקרא, א, ג) וז"ל, והמצוה "החיובית" של התמימות, כוללת יותר מהאיסור "השלילי" של בעל מום. שכן המושג "בעל מום" מתייחס רק למומים חיצוניים הנראים לעין, ואילו "תמימות" כוללת "שלמות פנימית", עכ"ל. ובלשון הצפנת פענח (מתנות עניים, פ"ג, ה"ז) מחוסר אבר, דאף מבפנים "שמו חסרון", ופסול, עכ"ל. ומקור לשונו ברמב"ם (איסורי מזבח, פ"ב, ה"א).

והנה ב"בן נח" אינו פוסל מחוסר אבר מבפנים (עיין זבחים, קטז, ע"א), כן כתב במנחת חינוך (מצוה רפ"ו), עיי"ש. והיינו שבבן נח יש רק דין של שלילת בעל מום (ועיין סנהדרין, נט, ע"א, שנקרא "קום עשה" להביא שאינו מחוסר אבר. אולם היינו קום עשה להביא מי שאין בו חסרון, ולא קום עשה להביא דבר שלם, ודו"ק. ועיין תוס', ע"ז, ה, ע"ב. ועיין משנה למלך, מלכים, פ"י, ה"ז. ושיעורי ר' דוד, סנהדרין, שם, אות תשפ"א), אולם אין לו דין תמים. כי אצל "נח" כתיב איש צדיק תמים היה בדורותיו, וכמ"ש חז"ל בדורותיו דייקא. אולם אצל אברהם כתיב הנהלך לפני והיה תמים, ולכך נאמר דין תמים בישראל דייקא.

וגבי עוף שמומין אינם פוסלין בו, נחלקו הפמ"ג (סימן מד) והמנחת חינוך הנ"ל, דלשיטת הפמ"ג בעוף פוסל מחוסר אבר מבפנים, ולשיטת המנ"ח אינו פוסל, עיין בדבריהם. ועיין גרי"ז (זבחים, לה, ע"ב) שכתב וז"ל, יש לחקור הא דפסול מחוסר איבר בעוף, אם הוא חד דינא עם פסול מחוסר איבר דבהמה, עיי"ש שביאר שנחלקו בכך רש"י ורמב"ם. ועיין חזו"א (פרה, סג, אות ז), וחינוכי הגר"ח (זבחים, פה, ע"ב). ולכאורה הרי בעוף אינו פוסל אלא חסרון אבר שלם משא"כ בהמה, וא"כ חלוקים, ודו"ק. ועיין קידושין (כד, ע"ב).

וגבי אדם (עיין קידושין, שם) כתב בתרגום ירושלמי (אמור, כא, א) דבעל כוליא אחת פסול באדם. אולם במשנה בבכורות (פ"ז, מ"ז) איתא, ואלו כשרין באדם ופסולין בהמה, אתו ואת בנו, "וטריפה" וכו'. וכתב הרמב"ם גבי מומי כהנים (ביאת מקדש, פ"ו, ה"ז) אין פוסל באדם אלא מומין שבגלוי, אבל מומין שבחלל הגוף כגון שניטל כוליותו של אדם או טחול שלו או שניקבו מעיו, אע"פ שנעשה טריפה, עבודתו כשירה, עכ"ל. ועיין עוד בדבריו בביאת המקדש (פ"ו, ה"ז). (ודו"ק שהרמב"ם קרא לזה "מומין" שבחלל הגוף, אולם באיסורי מזבח (פ"ב, ה"א) כתב שאין חסרון שבפנים מום, וקצת משמע דלא כהנ"ל שאינו נקרא מום אלא רק חסר בתמים, ודו"ק).

ולגבי אשה אמרו (כתובות, עב, ע"ב) כל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים. אולם עיין בטור (אה"ע, סימן לט) שיש מומין שפוסלין בנשים אע"פ שאינם פוסלין בכהנים. ויעיין בבית יוסף שם, ובשו"ת חוות יאיר (סימן רכ) שהכל תלוי בדעת בני אדם אם מקפידים על כך. וכן לגבי יוצא למלחמה, אין מחוסר אבר יוצא למלחמה. עיין רש"י (שופטים, כ, א).

ונראה שיש כאן ד' חלוקות. א. "מום רע", כמ"ש רש"י (בכורות, לז, ע"ב) וז"ל, מום רע לא מקרי - אלא שבגלוי שמנולו, עכ"ל. ב. מום, לשון חסרון, כלשון הצפנת פענח לעיל. וזהו גם בפנים, כלשון הרמב"ם, "מומין שבחלל הגוף". ג. תמים יהיה לרצון, לרצון דייקא, שכאשר אינו תמים, חסר ב"לרצון", וזהו פסול דוקא בעולה לגבוה, שבעיני לרצון (ועיין רמב"ם איסורי מזבח, פ"ב, ה"א, שהביא לשון הפסוק תמימים יהיו לכם, ולא לשון תמים יהיה לרצון, וצ"ב). ד. תמים, שלם, וכל שיש בו חסרון אינו תמים.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעילון זה

חולין, קכו, ע"א - האבר והבשר המדולדלין בהמה, מטמאין טומאת אוכלין במקומן, וצריכין הכשר. נשחטה הבהמה הוכשרה בדמיה, דברי ר"מ. ר"ש אומר, לא הוכשרו. ובגמ', נשחטה הבהמה וכו', במאי קא מפלגי, אמר רבה בהמה נעשית יד לאבר קמפלגי, מר סבר אין בהמה נעשית יד לאבר, ומר סבר בהמה נעשית יד לאבר. ופרש"י וז"ל, ותרוייהו אית להו יש יד להכשר, ומיהו ר"ש סבר אין בהמה כולה נעשית יד "לאבר אחד", עכ"ל.

והיינו שנתבאר לעיל שיש תפיסה של בהמה כולה, כאחת. ויש תפיסה של בהמה לאברים. וכאשר היא בחייה, היא בתפיסת כולה כאחת. וכאשר היא במותה היא בתפיסת אברים, הן בנבלה להאכילה לכלבים, והן בשחטה, שעומדת לאכילת אדם, אבר אבר. וכן בכמה דינים בש"ס שאמרו חותכה אבר אבר (כגון שם, סט, ע"ב). והממוצע בין כולה, לבין אבר אבר, בין תפיסת חיים לתפיסת מיתה, הוא מ"ש (שם, קכא, ע"ב) מפרכסת, חזקיה אמר אינה לאברים, ר' יוחנן אמר ישנה לאברים, לאו מתה היא, א"ל "יצאה מכלל חיה ולכלל מתה לא באת". והבן שלשיטת חזקיה, היא מתה ויצאה מתפיסת כולה לתפיסת אבר של מתה, אולם לשיטת ר' יוחנן "יצאה מכלל חיה", היינו מתפיסת "כולה", ולכלל מתה לא באה", היינו שלא נכנסה לתפיסת אבר אבר של מתה, אלא נשארת בבחינת אבר של חי, שהוא ממוצע בין חיה למתה, וזהו שורש דין אבר מן החי, ודו"ק היטב היטב.

וביתר דקדוק, אמרו (שם, קג, ע"א) אמר ר' חייא בר אבר א"ר יוחנן, אכל חלב מן החי מן הטרפה, חייב שתים, א"ל ר' אמי, ולימא מר שלש שאני אומר שלש, וכו', במאי קמיפלגי, כגון שנטרפה עם יציאת רובה, מ"ד שלש קסבר בהמה "בחייה לאברים עומדת", דאיסור חלב ואיסור אבר ואיסור טריפה בהדדי הדדי קאתו, ומ"ד שתים קסבר בהמה בחייה לאו לאברים עומדת ואיסור חלב ואיסור טרפה איכא, איסור אבר לא אתי חייל. ופרש"י (שם, קב, ע"ב) וז"ל, לאברים עומדת לנתחה עומדת, הלכך כל אבר ואבר שבה "קריו אבר בפני עצמו", ויש כאן משום אבר מן החי, עכ"ל.

והבן מאוד ששורש הדין ש"בהמה כולה נעשית יד לאבר אחד", נעוץ בכך שבהמה בחייה עומדת לאברים, ולכך כולה יכולה להעשות יד לאבר אחד, ודו"ק. ועיי"ש (חולין, קב, ע"ב) שהדבר תלוי במחשבתו לשיטת רבי, דאית ליה מחשבת אוכלין שמה מחשבה, ובאופן שאכלה לבסוף אבר אבר, גלי מעתה שמתחלה בחייה היתה עומדת לאברים, ודו"ק.

וכבר נתבאר לעיל שהשורש של תפיסת בהמה כאבר, נעוץ בעיבור, שאזי העובר איבר מן האם. ודו"ק, אבר - עובר, שורשים קרובים. ועיין שם (סט, ע"ב) מה מעשר אינו נוהג באברים ועוברים אף תמורה אינה נוהגת באברים ועוברים, ובעוד מקומות הקבילו אבר לעובר.

וכאשר יוצא ממעי אמו, נעתק מתפיסת אבר (של אמו), לתפיסת כולה (של עצמו). אולם יש אופן שנשאיר בתפיסת אבר, כמ"ש (שם, סט, ע"ב) המבכרת המקשה לילד, מחתך ומשליך לכלבים (והבא אחריו נקרא בכור, כי אינו נקרא ילוד). יצא רובו, הרי זה יקבר, ונפטרת מן הבכורה.

בכורות, לט, ע"א - בעי רב אחדבוי בר אמי, יש מחוסר אבר מבפנים או אין מחוסר אבר מבפנים וכו', כי מיבעיא לן לאיפסולי, מאי (ויקרא, כב, כא) תמים יהיה לרצון אמר רחמנא, תמים אין חסרון לא, או דלמא תמים יהיה לרבות, כל מום לא יהיה בו, מה מום מאבראי וכו'. ועיין רמב"ם (איסורי מזבח, פ"ב, ה"א).

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

האור מקיף מהפנימי כנ"ל. ואם ח"ו שלטה אש זו של הכבשן באברהם, היה נעשה ח"ו ח"ו, פחם, ח-פם.

וזהו עיקר המשפט, כאשר שופטים את האדם, משפט, מפ-שט, שופטים אותו האם יהא חיבור בין המקיף לפנימי ועי"ז ישמר מכל רע.

ועיקר גילוי אור מקיף בראשו של אדם - בשערותיו. ובאשה יש לכסותם ע"י מטפחת, מפ-טחת. שלא ינסו החיצונים לינק מכך ולהפריד המקיף מן הפנימי. ובתיקון, ובפרט בכהנים, ישנו מצנפת, מפ-צנת. וע"י מתחבר המקיף עם הפנימי. וזהו לעילא, ולתתא היה במעיל פעמון, פמ-עון, ועי"ז נעשה חיבור שלם מלעילא ומלתתא של האור מקיף.

וזהו כח משפחה, מפ-שחה, כי כל יחיד הוא האור הפנימי, והמשפחה הוא המקיף שמחבר את כל המשפחה יחד.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

פנימי, נגלה אצל יוסף שעשה לו אביו כותנת פסים, פמ-יס. והארה זו האירה בבנו, אפרים, פמ-ארי. ודייקא נעשה ע"י אביו, כל אב ובן, בערכין הבן הוא בבחינת אור פנימי, והאב בבחינת אור מקיף. ולכך ע"י שעשה אביו כותנת פסים זו והלבישו יעקב ליוסף, נעשה חיבור זה. ולכך כאשר רצו האחים להכחיש כוחו של יוסף, הסירו מעליו כותנת פסים זו, ושלחו אותה ליעקב, כי נודע שאור המקיף המצורף עם הפנימי, הוא שמירה גמורה, ככל חומה סביב ששומרת, כן אור מקיף עומד סביב כחומה לשמור.

וכאשר מופרד אור פנימי מן המקיף, זהו בחינת מגפה, מפ-גה. כי אמרו חז"ל שכאשר ניתן רשות למשחית להשחית אינו מבחין והורג צדיק עם רשע. וביאורו, כי בשעת המגפה נסתלק כח השמירה של האור מקיף, וכאשר אין שמירה יש סכנה להיגף. וכח המסלק אחדות זו הוא ע"י מכשף, מפ-כש. ושורש כח זה זהו כוחו של אמרפל, מפ-רלא, שאמר לאברהם פול לכבשן האש. והכח להפילו ע"י סילוק

כהר / מ-פ משפט, שט-פמ. והנה פ-מ, ר"ת פנימי - מקיף. ועיקר גילוי זה מתגלה בפה, שסביבו יש את השפם, ש-פ-ם, שיתוף פנימי מקיף. כי בכללות עיקר הנקבים באדם, עינים אזניים וחוטם, הוא יציאה לחוץ וחזרה לפנים של ראייה, שמיעה, הרחה. אולם בפה נגלה יציאה לחוץ בדיבור, והכנסה לפנים של מאכל. ואחדות זו ע"י השפם. ולכך מצינו שאם השפם מעכב את האכילה מותר לקצצו באבלות, כי מהותו חיבור אכילה ודיבור, חיבור פנים ומקיף.

וזהו בחינת מופת, מפ-ות, בבחינת אותות ומופתים באדמת בני חם. כי מופת הוא חיבור אור מקיף עם האור פנימי. ובפרט במעשה ניסים (אם כי מופת אינו בהכרח מעשה ניסים) שכל מהותו הארת אור המקיף בתוך הפנימי, כמ"ש הלשם. וזהו הארה לשעה, בחינת פעם, ע-פם. בבחינת השקיפה דתיקון, משקוף, מפ-שוק. שאור מקיף משקיף על הפנימי. משקיף, אותיות מקיף-ש. ומשקיף לתתא עד המפתן, מפ-תן. ועיקר חיבור אור מקיף עם אור

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

מספר	פתרסים	מכפלה	מגפה	אמרפל
משפחה	מצפה	מפקד	מפלה	מפגיע
מהפכה	החופמי	שפם	פנים	משפט
מפקד	מספחת	מספד	מטפחת	מופת
פעמון	מצנפת	מפתן	מופת	מפתח
מחפיר	מפיבשת	משרפה	מכשף	מאסף
מדחפת	מפתח	סומפניה	מספוא	מעופף
מספחת	מכשפה	מופז	מחלף	מאפה
מפלצת	מפלט	מצרף	מעופף	פרמשתא
מפץ	מפעל	מפנק	פנינים	מפני
מפתן	פתם	מפרש	מפרק	מפריס
שפיים	מרצפת	מרפא	מצנפת	מצפה
פתאום	שפתים	מסעף	משקוף	מתרפס
הנפלים	פעם	עפלים	פללים	אחדרפנים
לפנים	כשפים	יפרם	ופחים	וחפים

אמר, אור מים רקיע (עיין זוה"ק, תרומה, קסו, קסז) א - אור אין סוף. מ - מים, מימי האור העליון הנמשך בתוך הקו. ר - רקיע, עצם הקו, צורת וא"ו, בחינת רקיע. ועיין באורך בעץ חיים (שער ט"ל, דרוש ה'). ובפרדס רימונים (שער כז, פרק כז). וג' בחינות אלו משתלשלים לתתא, ושם הם בבחינת חכמה, בינה, ז"א. או חב"ד, ובבחינת חסד גבורה ת"ת, כפי שיבואר להלן אי"ה. או חב"ד, חג"ת, נה"י (עיין לשם חלק הביאורים, שער דרושי הנקודות, פ"ג).

צמצום

צמצום ראשון, חלל. צמצום שני, פרסא, מחיצה. וכתוב (בראשית, א, ו) ויאמר אל-קים יהי רקיע בתוך המים, והי מבדיל בין מים למים. ונודע, אמ"ר ר"ת, אור, מים, רקיע. עיין זוה"ק (תרומה, קסז, ע"ב). ועיין מבוא שערים (ש"ב, ח"א, פ"ט). ועץ חיים (שער ט"ל, ד"ד וד"ה).

קו

עיין יונת אלם (פנ"ד) וז"ל, צרוף מלת ויאמר שבאה י' פעמים במעשה ברא-שית, כי וא"ו רומז לקו המדה הגורם ליו"ד שהיה נקודה להתפשט בסוד אור מים רקיע, ר"ת אמ"ר, הרי ויאמר. וי-אמר. ועיין ליקוטי מוהר"ן (תורה לז) וז"ל, והשפע מכונה בשם אמר, כי מתחילה היא אור, ואח"כ נעשה מים, ואח"כ רקיע.

עיגולים

אמ"ר, אור, מים, רקיע. כנגד ע"ב, ס"ג, מ"ה (עיין עץ חיים, שער ט"ל, דרוש ה. ופתחי שערים, נתיב מ"ד ומ"ן, פתח יד), עולה ק"ב ועם הכולל ק"ג, גימט' עגל. כי עיקר העביות (עיין ערך קטן שערות) נעשה בעיגול המקיף.

יושר

אמר, ר"ת, אש - מים - רוח. בחינת ג' קוים. עיין ספר הפליאה (ד"ה ועתה אספר לך) ואמ"ר, ר"ת, אש מים רוח. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר יחוד שם שמים, פ"א)

אש רוח מים, בסוד כי הוא אמר ויהי. וכן הוא בספר גן נעול.

שערות

סוד שם ע"ב הכולל. ע"ב, לשון עביות, שהאור מתעבה, וזהו בחינת אמ"ר, אור מים רקיע, תהליך של התעבות, כמ"ש בחסד לאברהם (מעין ז, נהר ג) המים שהם עבים יותר מן האור, והם דקים בערך הרקיע המתעבה בתוך המים (ועיין פרדס רימונים, שכ"ז, פכ"ז). ועיין ברית כהונת עולם (מאמר מצות משוחים בשמן, פ"ב) רקיע שבו כוכבים ומזלות יהיה זה סוד מונה מספר לכוכבים, כי בחינת מספר הוא סוד הרקיע בחשבון שוה. וכן בכל המדרגות יהיה בחינת מספר כמו רקיע המגביל בחינת אור ומים. ועי"ש משם האריז"ל שאותיות אחרונות של שם שד"י, שי"ן דל"ת יו"ד, הם תנ"ד, בגימט' תחום. לשון גבול. והם בחינת רקיע.

והבן שהרקיע בחינת עיבוי, ובחינת גבול.

ועיין שער רוה"ק (פרק ט, מז, ע"ב) וז"ל, הנה בראשונה הוא שם ע"ב, ואח"כ ס"ג, ואח"כ מ"ה, ואלו הם ג' בחינות, אור, מים, רקיע, עי"ש. שבחינת הב"ן, הוא ק' ברכאן. ועיין מעיל קודש (על ע"ה, שער ט"ל, פ"א) הרי נתבאר, ע"ב, ס"ג, מ"ה, שהם בחינת אור מים רקיע, שהם מוח, דם, בשר. ועיין מבוא שערים (ש"ה, ח"א, פ"ט, מ, ע"ב) שהם בחינת משקל, משור-רה, מדה. ועיין פירוש רמח"ל על הכתובים על הפסוק יום ליום יביע וגו'.

ועיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאור משנת חסידים, עמ' רמה) וז"ל, מן האור הוא צלם, ביבשה כצל ימינו עלי ארץ (איוב, ח). ומן המים סוד דמו"ת, ה' פעמים מים גימט' דמות. רקיע הוא סוד הסמ"ך.

אזן

בו נגלה אות ה'. ונודע אמ"ר, ר"ת, אור, מים, רקיע. ועיין זוה"ק (שמות, קסז, ע"א) ובגין כך כתיב מים חמש זימנין, וכד אש-תלימו ברזא דאמצעייתא כתיב רקיע חמש זמנין, ועד דא תלת אינון, אור, מים, רקיע, לקבל תלת דרגין אליו, דכלהו חמש דרגין

אתכלילו בהו, ועל דא בכלהו כתיב חמש זמנין בכל חד וחד. ועיין גר"א (ספד"צ, פ"ה). ועיין פרדס רימונים (שכ"ג, פ"י, ערך יד) שה"פ אור, כנגד יד הגדולה, וה"פ רקיע כנגד יד רמה, וה"פ מים כנגד יד החזקה.

חוטם

בו נגלה אות ו'. ועיין שער ההקדמות (סא, ע"ב) ואמנם הטפה הנזכרת היתה בסוד אמ"ר, ר"ת אור מים רקיע, כנזכר בזוהר תרומה. כי בהיותם עדיין במוח האב נק-ראת אור, ובהגיעה במעי אמא נעשית מים, ואח"כ שם ג"כ נעשה רקיע, שהוא התפשטותה בבחינת תלת כלילן בתלת, הנקראים ו' זעירא שבתוך ה', ואז נקרא רקיע.

פה

עיין ספר הפליאה (ד"ה ועתה אספר לך) אמר, ר"ת ראש מילין אמר. וכן הוא בגן נעול. ועיין באור המאיר אמר ר"ת אש מים רוח, שהרי כשאדם מדבר יוצא מפיו רוח ומים וחום האש. ועיין ערבי נחל (ברא-שית).

עינים - שבירה

עיין שער רוה"ק (ה, ע"א) וז"ל, אמר, אור, מים, רקיע. כי בעוד שהטפה היא בסוד אור ומים, לא נגלת בקליפה. וכד אקריש ואתעביד רקיע, כדון אתגלי פסולת שהיא הקליפה הנקראת רע (רקיע, רע-קי. גימט' פ"ל, פל מן א-לף, שנפל), ואות וא"ו שהוא רקיע שנשמה בתוכו ונעשית עור, וכו'. ועי"ש (לו, ע"ב) כי בחינת העור הוא אותיות רע, והוא"ו בבחינת קדושה בתוכו. ועיין אמת ליעקב (מערכת עץ חיים, אות ע). ועיין שמן ששון (שער החשמל, שער מא, פ"ג. וקליפת נגה, שער מט, פ"ה. ושער הכוונות, דרושי ספירת העומר, דרוש ב. ושער הכוונות, דרושי חזרת העמידה, ד"ה, כוונת אמן. ודרושי חג הסוכות, דרוש ט). ועיין לשם (ספר הדע"ה, ח"א, ד"ז, ס"ב) נתעבה העיבוי אחר עיבוי, וכו', בסוד אור מים רקיע, משא"כ האורות שיצאו דרך העינים, וכו', עי"ש. ולכך נשברו.

בלבביפדיה קבלה אמר

עתיק

אמר, אור מים רקיע, כנ"ל. והמעבר מאור למים, וממים לרקיע, הוא ע"י עתיק.

אריך

אורך, אור-ך. וכתוב (בראשית, א, ג) ויאמר אלקים יהי אור, ויהי אור. וכן כתוב (שם, שם) ויאמר אלקים יהי מארת בר-קיע השמים. ועיין רמ"ז (זוהר שמות) וז"ל, ירמוז שידוע שבזמן העוה"ב השפע הבא מלמעלה מתלבש בבחינות שונות כמ"בואר ביחוד שד"י (שער היחודים, פ"ז, יחוד ה, ובשער רוה"ק, יחוד יח), דהיינו אור מים רקיע. אבל בעוה"ב יהיה אור גמור בלי התלבשות, וזהו "אור זרוע" בלי שום התעבות.

אבא

סוד אות יו"ד, כנודע. ועיין יונת אלם (פנ"ד) וז"ל, צרוף מלת "ויאמר" שבאה י' פעמים במעשה בראשית. כי ו' רומז לקו המדה הגורם ליו"ד שהיה נקודה להתפשט בסוד אור מים רקיע, ר"ת אמר, הרי ויאמר.

ועיין שעת רצון (ח"א, כט, ע"ב) שזהו סוד

אמר, אור מים רקיע, שהטיפה הקדושה בהמשך המשכתה ועדיין היא באבא היא בסוד אור, וכו'. ועיין עץ חיים (שער מ"ד ומ"ו, שער ט"ל, פ"ד, ופ"ה).

אמא

עיין רמ"ז (זוהר שמות) סוד גבורות גשמים, ומצינו חמש פעמים מים במעשה בראשית ביום השני. ובכל מקום קי"ל דמים הם סוד חסד, והכל אמת ומובן במה שאמרנו שהם חסדים דאימא שנעשו גבורות דאבא, ובמקומות אחרים הם סוד חסדים דאימא שנעשו מגבורות דאבא, וידוע מדרוש אור, מים, רקיע, שמים הם סוד ס"ג. וכתב שם עוד, שאור אבא הוא לאצילות, והמים לעו"למות בי"ע. ועוד כתב שם, וידוע כי מים סודם בנקבה, בסוד אור מים רקיע. וכבר כתבתי בתיקון ס"ט, כי כל כ"ב במילואן עולה ס"ה פעמים ס"ה, דהיינו סוד הנקבה. וגם מים במ"ם רבתי דאי"ק עולה תר"ן, דהיינו י' פעמים אדנ"י בסוד י' ספירות של נפש. וזהו אמר, אם-ר.

ז"א

עיין זוה"ק (שמות, קסז, ע"א) באלין תלתא

אתצייר ואתגליף בגלופי רזא דיוקנא דאדם, דאיהו אור בקדמיתא, לבתר מים, לבתר אתפשט בגוויהו רקיע, דאיהו גלי-פא דגליפו דיוקנא דאדם. ועיין ברמ"ז (זוהר שמות) וז"ל, הרקיע של ראשי החיה דלתתא הוא כעין הקרח הנורא, סוד הר-קיע העליון שעל זעיר.

ועיין עץ חיים (שי"א, פ"ו, מ"ת) וז"ל, ברי-שא דאבא הוא אור, ובבטן דאמא נעשים מים, ואח"כ נעשים רקיע, דהיינו התפשטות ג' כלילן בג', שהוא נקרא זעיר, והוא נקרא רקיע. וז"ס יום ליום יביע אמ"ר, יום ליום הם קצוות דז"א הנקרא ימים ונמשכו עליהם סוד אמ"ר שהוא ר"ת אור מים רקיע, אך ולילה ללילה, סוד קצוות דנוק' דמלכות, יחיה מלשון חיה כנוצר בזוה"ק תרומה קלז, כי היא סוד חיה.

נוק'

ארץ. וכתוב (בראשית, א, יא) ויאמר אל-קים תדשא הארץ דשא עשב מזריע וגו'. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספר עולם ברור המאמרים שבאו בספר זה, רובם נערכו מתוך סדרת שיעורים שניתנה במוצאי שבתות משנת תשע"ב עד שנת תשע"ח, בעיר בני ברק על תפלת שמונה עשרה ועל פרשיות השבוע.

כל שיעור מקיף ומברר נקודה אחת בהלכות דעות וחובות הלבבות, ונותן מבט שורשי ומעשי בדרך הישרה שיבור לו האדם.

השיעורים נמסרו באופן של בנין, וקטע מתחבר לקודמו, ועל כן נצרך עיון המקיף את כל המאמר בשלימות, שימת לב וישוב דעת, להבנת הדברים בדקותם על בוריים.

מלאכת העריכה נעשתה ביד אומן מתוך תמלול מדויק, וניתנה שימת לב רבה לשמירה על צביון צורת מסירת השיעור במקורו.

שיעורים אלו נמסרו בזמן קצוב של כחצי שעה, וניתן לשומעם באמצעות מערכת השיעורים של קול הלשון. בסוף כל מאמר צויינה השלוחה למציאת השיעור. השלוחות צויינו הן לפי מספרם בקו הטלפון, והן לפי שמותם, על מנת להקל על מציאתם גם בעמדות קול הלשון שבמרכזי תורה ותפלה.

בחלקו האחרון של הספר מופיעים "מאמרי התקופה" - שיעורים שנמסרו לאור תקופתנו, וכן מאמר נוגע לתקופתנו מאת הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל, היוצא לאור לראשונה.

מילון ערכים בקבלה • אורות - אור חוזר

בהשחתת העולם, ומאיר לתחתונים שיעור חיות ומזון ושפע הראוי לעצמן בלבד ולא להוציא תוספת נשמות חדשות. וכיון שהשפעת אור זה בלתי רצונו, הנה הוא ממשיך אליהם אור מחיצוניותו בלבד שהוא אור מספיק לחיות העולמות די הכרחן ולא יותר, ע"כ נקרא אור חיצוניות (היינו חיצוניות הרצון, ודו"ק). ונקרא אור האחרון שהוא הפך פניו בכעס עמהם, בסוד דומה דודי לצבי. ומאיר להם אור ההכרח עם היותו מסתלק ואינו נותן להם האור אלא בהפיכת האחרונים אל התחתונים. ונקרא אור דין לסיבה זו. ונקרא אור חוזר, כי בעת חזרתו והסתלקותו למעלה שלא להשפיע בהם שפע גדול, אז נמשך להם אור הכרחי הזה. ונקרא אור נקבה לב' סיבות ע"ד הנ"ל, אם לפי שהוא כדרך טבע נקבה שמקבלת ואינה משפעת, ואם הסיבה שאין בה כח להוליד נשמתין כמו הזכר, אלא בחינת מזון לבד, כמ"ש ותנתן טרף לביתה וגו', שהם שמות אלקים שהוא דין, עיי"ש עוד בביאור ההבדל ביניהם.

יתר על כן, אור חוזר מהפך את סדר הספירות מתתא לעילא. וכמ"ש שם (שער לט, דרוש טו) וז"ל, הספירות הם אור ישראל ואור חוזר. והוא כי הא"ס האציל י"ס מלמעלה למטה, דהיינו מכתר עד מלכות, וחוזר עוד בעת שובו אל מקורו, האיר עוד והאציל עוד י"ס אחרים מלמטה למעלה, כתר במלכות וחכמה ביסוד וכו', עד מלכות בכתר, וז"ס נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן וכו'. ויש הפרש, כי אור ישראל הוא עצם אור האצילות כדמיון אור השמש המכה בעששית, אך אור החוזר אין דומה לזה, רק אור חלש יותר כמו אור השמש המכה ומתהפך אליו, עכ"ל. וזהו בבחינת אספקלריא נהרא, בחינת "מראה", שרואים בה אף שמה שנמצא לאחוריו, בסוד אור חוזר, כי תכליתו להחזיר הכל לשורשו, ודו"ק. וכל זה נאמר בכל האורות שיש בהם אור ישראל ואור חוזר.

ומלבד כך יש אור חוזר בסוד מקיף, דחיה שנכנס ויוצא. עיין שער מ"ה, פ"א, מ"ת. והוא ממוצע בין אור ישראל לאור חוזר כמ"ש בלשם (חלק הביאורים, עו"י, ענף ו, אות א).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

כתב בעץ חיים (ש"ה, פ"ז) וז"ל, דין ורחמים שהם אור ישראל (רחמים) ואור חוזר (דין), עכ"ל. וכתב שם (ש"ו, פ"ה, מ"ת) וז"ל, שהם ב' הפכים, זה אור ישראל, והוא רחמים, וזה אור חוזר, והוא דין, עכ"ל. ושם (פ"ז, מ"ת) הוסיף, האור הנמשך דרך ירידה הוא אור ישראל ורחמים, ונקרא אור הפנים, ואור החוזר דרך עליה נקרא אור חוזר ואור אחרון ודין, וכו', ונמצא עתה ב' בחינות אורות נמשכין מן המאציל לתחתונים. א. הוא בעת ירידת האורות למטה. ב. הוא בעת הסתלקות האורות למעלה, עכ"ל. והבן שאור חוזר יש בו ב' הבחנות. א. עצם האור שחוזר למקורו. ב. המשכת אור מלעילא לתתא מן האור החוזר, וכאשר פונה אור החוזר לשורשו, הרי פניו לעילא, וא"כ אור היורד דרכו לתתא עובר דרך אחוריו של אור החוזר ולכך נקרא "אחור", ודו"ק. ועיין לשם (ספר הדע"ה, ח"ב, ד"ב, ענף ד) שאור ישראל אור של ההתהוות, ואור חוזר – התכלית להחזיר הכל לשורשו. ועיין קל"ח פתחי חכמה (פתח טז) שהוא סוד שהכל יוצא מן הא"ס, ושב לא"ס. ודבריו אלו הם בסוד עצם האור שחוזר, ואולם הדברים להלן הם בסוד השפע הנשפע בסוד אחור, ודו"ק.

ובלשון בהירה ורחבה ביאר בעץ חיים מהות אור ישראל ואור חוזר, וז"ל (ש"ו, פ"ח), ענין אחור ופנים וחיצוניות ופנימיות, כפי הנראה מוכרח שהכל דבר אחר. והענין, שבהתפשט האור להאיר למטה, הוא שיש לו חשק להשפיע תוספת נשמות חדשות בתחתונים מה שלא היה עד עתה, וא"כ יהיה האור רחמים גמורים, כי לולי שהתחתונים ראוים אל הרחמים לא היה יורד ומתפשט למטה להאיר תוספת נשמות שלא היו עד עתה, ולכן נקרא אור זה אור ישראל, שבא ביושר מלעילא לתתא, כי כן דרכו ויושרו להאיר בתחתונים, ומטבע החסד והרחמים הוא להיות מטיבים בעולם, ונקרא אור של רחמים ג"כ לסיבה הנ"ל, ונקרא אור הזכר, כי כן דרך הזכר להשפיע לזולתו שהיא נקבה, ועוד כי טבע של הזכר הוא להשפיע נשמות חדשות ממש. ונקרא אור הפנים, כי הוא מביט בעין יפה ובפנים מאירים אל התחתונים, וע"כ הופך פניו אליהם. ונקרא אור של פנימיות, שהרי הנשמות מזיווג הפנימיות של המוחין באים, והם שמות של הוי"ה המורים רחמים, ולא שמות אלקים המורים דין. אמנם כשאין התחתונים ראוים, האורות מסתלקין וחוזרין למעלה שאינם רוצים להאיר למטה, עכ"ז לא יחפוץ המאציל ב"ה

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ 2>4>12 USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829